

HUMANITIES INSTITUTE
Serhat Tertemiz, MA

TELLİ YOL (1998) **FAKİR BAYKURT** (1929-1999)

İçindekiler

Yeni Beşik
Kaz Eti
Kırık Kol
Semizotu
Cenaze
Profesör Bey
Resim Çeken Gezinler
Cümlenin Berberi
Buluntu
Evelyn
Merdan
Güz Dayağı
General
Oss Camisi
Acil'de
Parmak Emen
Mutlu Mustafa
Mirza 50
Tamer Mi Geldi?
Hans Hocagil
Alsum Köyü
Telli Yol

Hakkında

“Fakir Baykurt’un 1998 yılında yayımladığı 15. sırada yer alan hikâye kitabıdır. (...) Hikâye unsurlarını daha sağlam bir şekilde kullanmaya başlamıştır. Fakir Baykurt’un Almanya’da kaleme aldığı hikâyelerden oluşmaktadır. Bu hikâyelerde Almanya’da yaşayan Türk işçilerinin ilginç hikâyeleri anlatılmaktadır. Türkiye’de kaleme aldığı hikâyelere benzer bir anlatım vardır. Yazar Almanya’da ezilen, zor şartlar altında çalışan, kuşak çatışması yaşayan, doğru dürüst okullarda okuyamayan Türk insanları anlatılır” (Yanardağ 2005, 186).

YENİ BEŞİK

Detaylı Olay Örgüsü

Cabir’in Almanya’ya Yerleşmesi Beş çocuklu bir ailede dünyaya gelmiş olan Kara Cabir, maddi yetersizliklerden dolayı eğitimine devam edememiştir. Hiç beklemediği bir zamanda da Almanya’ya yaptığı başvuru kabul edilmiş olan Cabir otuz yaşında göç eder. Duisburg Çelik Fabrikası’nda çalışmaya başlayan Cabir ortama uyum sağlamakta ve bir ev bulmakta oldukça zorlanır. Ev konusunda hemşerileri tarafından dolandırılır. Werner Brönden’in sahibi olduğu evde kiracı olur. Voerde’de oturan Werner’in evi oldukça güzeldir. Fabrikaların kirli dumanlarından oldukça uzaktadır. Cabir Werner’le dost olmaya çalışsa da onunla yakınlaşmayı başaramaz.

Cabir'le Werner'in Dostluğu Almanları daha iyi tanımak ve onları kendi gelenekleriyle tanıştırmak isteyen Cabir Werner'le dost olmaya çalışsa da Werner Cabir'e soğuk davranır. Bundan dolayı Cabir, bütün Almanların cani birer Nazi olduklarına karar verir. Nilgün'le evlenmesinin ardından Cabir Bröndenlerle yakınlaşır. Birbirlerinin evine gitmeye ve birbirleriyle değiş-tokuş yapmaya başlarlar. Bir gün Werner Cabir'e babasının ve dedesinin II. Dünya Savaşı'nda işledikleri suçlardan dolayı ne kadar utandığını ve bunun sorumluluğunu hissettiğinden bahseder. Cabir Werner'in bir işçi olduğunu ve geleceğin kahramanının kendisi olduğunu söyler. Bröndenler Cabir-Nilgün çiftinin yeni doğan çocukları için kendi çocuklarının eski beşiğini hediye ederler. Werner Cabir'e, verdiği beşikte bir Faşistin büyümesini istemediğini söyler.

Temalar

Utanç Almanya'nın Duisburg bölgesindeki bir demir-çelik fabrikasında işçi olarak çalışmaya başlayan Cabir, meslektaşı olan Werner'le uzun zamandır yakınlaşıp dost olmaya çalışmış olsa da bunu başaramamıştır. Zira Werner Cabir'e hep soğuk davranmış ve ondan uzak durmuştur. Fakat daha sonra ikili birbiriyle dost olur. Werner'in Cabir'den uzak durmasının sebebi Nazi atalarından duyduğu utançtır. Bütün yabancıların kendisinin Nazi olduğunu düşündüğünü sanır ve bundan dolayı yabancı işçilerle iletişim kurmakta zorlanır.

Kişiler

Çepnili Kara Cabir (Açık/Sosyal) Anlatının başkarakteri otuzlu yaşlarında Almanya'ya göç etmiş bir işçidir. Demir-çelik fabrikasında işçi olarak çalışan Cabir Nilgün'le evlenir. Başlangıçta kendini yabancılaştırılmış ve ötekileştirilmiş hissettiği Duisburg'da Werner'le dost olur. Cabir Werner'le düşünsel ve duygusal olarak birçok şey paylaşır. Sınıf bilincine ulaşmış örnek anlatı kişilerinden bir tanesidir.

Huzursuz "Çepnili Kara Cabir, Almanya'ya işçi olarak gelen kimbilir kaç Türkten biri? Otuz yaşına girmeden işsizliğin cehennem olduğunu düşünmeye başladı. Duisburg'da imparatorluk kadar büyük çelik fabrikasında, 1800 derece ateşin karşısında, meramını anlatacak kadar Almanca bilmeden çalışmanın da cehenneme yakın bir mutsuzluk olduğunu kavradı" (Baykurt 2020, 1).

Saf Almanya'ya göç ettiğinde kendi hemşerileri tarafından dolandırılmıştır: "Onu asıl aldatan kendi öz hemşerilerinin sözleri oldu: "İşte fabrika karşında! Taşıt parası versen ayda en az 100 markın gider! O zaman nasıl para biriktirsin Cabir?" (Baykurt 2020, 1).

Öfkeli Kendisine haksızlık eden amirlerine öfkelenir: "Werner o kadar duymazlıktan geldi, anlamadı, anlamıyorsa da o kadar ağırdan aldı, Cabir'in gözlerinden gerilere, yada boğazından aşağılara mor zehirler indi. Onuru kırılmış gibi neşesi söndü. Az daha, "Haydi ulan Nazi tohumu! Ben bilmiyor muyum senin baban da o insanları fırına atıp yakan kavatlardan! Austwitsch'te albaylığa kadar yükselmiş, tam general olacakken Sovyetlerden güm güm, topları tanklarıyla çıkıp gelmiş! Kendin anlattın, unuttum mu sanıyorsun? Senden insana arkadaş mı olur? Ne olsa o canavar babamın oğlusun!" diyecekti" (Baykurt 2020, 6).

Tutucu "İndi aşağı: "Bu ne?" "... "Söyleyin *bitte*; bu ne?" "Ayıp!" dedi Nilgün. "Evet bizde ayıptır!" dedi Cabir. "Çene yada kulak ile bunun ne ayırdı var? Bu da, o da vücudun birer parçası, organı!" (Baykurt 2020, 8).

Bilinçli Sınıf bilinci olan ve mensubu olduğu toplumsal sınıfı savunan bir karakterdir: "Belki ayırdındasın, belki değilsin, sen bir işçisin, sen yeni bir kahramansın; başkası bilsin bilmesin, anlasın anlamasın, zamanımızın gerçek kahramanısın sen Werner; yani seninle biz öyleyiz. Bak, ateşin karşısında çalışıyoruz. Sen nasıl Nazi kafalı olabilirsin benim canım arkadaşım?" (Baykurt 2020, 10).

Werner Brönden Duisburg demir-çelik fabrikasında çalışan Alman bir işçidir. Claudia'yla evlidir. Babasının ve dedesinin Nazi geçmişinden utanç duymaktadır. Sınıf bilincine sahiptir ve omuzlarına yüklenmiş olan ağır sorumluluk nedeniyle Faşizm karşıtıdır.

Claudia Brönden Werner'in eşidir.

Nilgün Cabir'in Mersinli eşidir.

KAZ ETİ

Kişiler

Anlatıcı Fakir Baykurt'un temsilciliğini yapan anlatı kişisi aynı zamanda ben-öyküsel anlatıcıdır.

Mirza Mardinli Mirza Vos Metal Fabrikası'nda işçidir ve Baykurt'un arkadaşıdır.

Robert Bertini Döneminin saygın sanatçılarından biridir. Karaciğer yağlanması yakalanmıştır.

Luice Bertini Robert'in eşidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Baykurt'un Mirza'yla Buluşması Mardin'de doğmuş ve büyümüş olan Mirza, tarımda makineleşmeyle birlikte toprak ağalarının güçlenmesi nedeniyle doğduğu yerdeki aşiret çatışmalarından bunalmış ve Almanya'ya göç etmiştir. Wipperfürt'e gelmiş olan Mirza, metal firması Vos'ta çalışmaya başlamıştır. Diğer sanayi kentlerine göre havası daha temiz olan bir yerde yaşayan Mirza'yı Baykurt ziyaret eder. Aralarında siyaset, ekonomi ve sanat üzerine sohbetler yaparlar.

Robert'in Karaciğer Hastalığı ve Kaz Eti Mirza'nın Fransız asıllı komşularından biri olan Robert Bertini eski bir sanatçıdır. Zamanının en önemli sanatçılarından biridir ve oldukça meşhurdur. Robert Bertini yaşlanmasıyla birlikte karaciğer yağlanması yakalanmıştır. Okuduğu bazı kitaplardan kaz etinin yağlanmaya iyi geldiğini öğrenmiştir. Mirza Bertini sayesinde birçok önemli yazarı ve yönetmeni tanımıştır. Onun sayesinde kültürel bilgisi artmıştır. Robert, Mirza ve Baykurt ikilisini eşi Luice'le tanıştırır. Robert Luice'in yaşlandığını ve eskisi gibi güzel olmadığını söyler. Aslında Robert gençlik günlerini aramaktadır. Kaz etinin kendisine iyi geleceğinden yeniden bahseder. Luice Mirza'nın kazını kesmeyeceğini söyler. Fakat Mirza Luice'e yılbaşına kadar bir kaz daha büyütüp onu Bertini'ye vereceğini söyler.

Temalar

Özlem Döneminin önemli sanatçılarından biri olan Robert Bertini, hem oyunculuk yapmış hem de sanat çevreleri tarafından önemli bir otorite olarak kabul edilmiştir. Yakışıklılığıyla da ön plana çıkmış olan Robert yaşlanması ve karaciğer yağlanması yakalanmasıyla birlikte gençlik günlerine özlem duyar. "Bertini karaciğerinden rahatsızdır, hastalığına kaz eti iyi gelmektedir. Mirza'nın kazını kestirip, yemeyi düşünmektedir. Mirza yılbaşında kazı kesip, ziyafet vereceğini söyler" (Yanardağ 2005, 148).

KIRIK KOL

Kişiler

Gülendem Ailenin en küçük kızıdır. Sanata meraklıdır. Düşünceli ve duyarlı bir karaktere sahiptir.

Mesut Gülendem'in babasıdır. İşçidir.

Gülten Gülendem'in annesidir. Hem ev işleriyle ilgilenir hem de çalışır.

Ezgi Gülendem'in ablasıdır. Öğrencidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Gülendem'in Ailesine Yardım Etmek İstemesi Almanya'ya göç etmiş olan bir ailenin en büyük kızı olan Gülendem, ailesi çok çalışıp çaba sarf ederken kendisi hiçbir şey yapmıyormuş gibi hisseder ve bundan rahatsızlık duyar. Homburg'deki Pass Sokağı'nda yaşayan ailedeki baba Mesut, bütün gün çalıştıktan sonra eve yorgun bir halde gelir. Anne Gülten de mesaisini bitirmesinin ardından ev işleriyle uğraşır. Öğrenci olan abla Ezgi'ye okuldan döndükten sonra ödevlerini yapmaya başlar. Bu durumdan rahatsızlık duyan Gülendem ailesine yardım etmek ister.

Gülendem'in Kolunun Kırılması Aile üyelerine yardım etmek amacıyla çamaşır makinesindeki çamaşırını toplayıp kurutmaya karar veren Gülendem yanlışlıkla kolunu makineye kaptırır ve kolu yedi farklı yerden kırılır. Bunun üzerine Gülendem hastaneye götürülür ve aile ona ne olduğunu anlamaya çalışır. Mesut doktora Gülendem'in kolunu eskisi gibi kullanıp kullanamayacağını sorar. Zira Gülendem sanatçı karakterli bir kızdır ve Mesut kızının sanatçı olmasını desteklemektedir. Başhekimin atalarının Nazi subayı olduklarını öğrenen aile üyeleri tedirgin olurlar. Mesut, Stalingrad'da Nazileri bozguna uğratan ve Austwitsh esirlerini özgürleştiren Sovyetleri minnetle anar.

Temalar

Umursama Evin geçimini sağlamak amacıyla aile üyelerinin canhıraş bir şekilde çalıştıklarını ve büyük fedakârlıklar yaptıklarını gören ailenin en küçük kızı Gülendem, onlara yardımcı olmak ve bir nebze de olsa onları rahatlatmak için ev işlerine yardım etmek ister. Fakat Gülendem ailesine yardım etmek amacıyla çamaşır makinesindeki çamaşırını toplamaya başlarken kolunu makineye kaptırır ve kolu yedi farklı yerden kırılır. Aynı şekilde aile üyeleri de onun sağlığına kavuşması için büyük fedakârlıklar yaparlar.

SEMİZOTU

Kişiler

Metin Anlatının başkarakteri Roth'taki kablo fabrikasında işçidir.

Müslüm Metin'in meslektaşısıdır.

Fatma Metin'in eşidir.

Diğer anlatı kişileri: Taylan, Deniz, Michael, Karl vd.

Detaylı Olay Örgüsü

Metin'in Türkiye'ye Gitmesi Almanya'ya işçi olarak göç etmiş olan Metin eşi Fatma'yla birlikte Roth'ta yaşamaktadır. İş arkadaşı olan Müslüm Metin'in yurda gittiğini öğrenir. Müslüm Metin'in ucuz bir arsa, ev satın almak ve yatırım yapmak amacıyla memlekete gittiğini düşünür. Merak içinde Metin'in dönmesini bekler ve ona Türkiye'de ne satın aldığını sormak ister. Eşi Fatma'ya hangi amaçla Türkiye'ye gitmiş olduğunu sorsa da ondan kesin bir yanıt alamaz.

Metin'in Türkiye'den Sebzelele Dönmesi Birkaç gün sonra Metin, kırmızı Opel marka arabasıyla evin önünde görünür. Oğulları Taylan, Deniz ve eşi Fatma Metin'i kapıda karşılarlar. Metin Fatma'yı dudaklarından öperek karşılar. Memleketten getirdiği meyvelerle sebzeleri Michael'la Karl'a verir. Diğer arkadaşlarına da birçok meyve ve sebze dağıtır. Metin Fatma'dan akşam için hazırladığı yemekleri kaldırmasını ve semizotunu kaynatıp hazırlamasını ister. Müslüm Metin'e Türkiye'de neye yatırım yaptığını sorar. Fakat Metin Türkiye'ye yalnızca sebze ve meyve almak için gitmiştir. Müslüm Metin tarafından kendisine verilen semizotunu çöpe atar. Ertesi sabah Metin semizotunu çöpte bulur. Metin sağlıklı beslenmenin mal ve mülk sahibi olmaktan daha önemli olduğunu düşünmektedir. Alman dostunun verdiği bir kitaptan bitkilerle ilgili çok şey öğrenmiştir. Müslüm ise hayattaki en önemli şeyin mal ve mülk sahibi olduğunu sanmaktadır. Aylar sonra Metin bir sokak şenliğinde karşılaştığı Müslüm'e semizotunun kıymetini bilmeyenlere ayrıkotu hediye edeceğini söyler.

Temalar

Açgözlülük "Telli Yol adlı hikâye kitabında yer alan *Semizotu* adlı hikâyenin başkahramanı Metin adlı bir Türk işçisidir. Metin bir gün kimseye söylemeden yurda gider. Metin yurttan memleket yiyecekleri ile döner. Arkadaşı Müslüm'e semizotu hediye eder. Müslüm de onu çöpe atar. Metin buna çok kızar, araları açılır. Bir daha bir şey vermemeye yemin eder. Eğer getirirse ayrıkotu getirip verecektir" (Yanardağ 2005, 204). Metin, Alman bir dostundan aldığı kitap üzerine sağlığın hem kendisi hem de sevdikleri için ne kadar önemli olduğunu daha iyi anlamıştır. Bundan dolayı hem kendini hem de sevdiklerini doğal sebzelerle beslemeye başlar. Metin'in Türkiye'ye yatırım yapmak için gittiğini sanan Müslüm'se yalnızca mala ve mülke değer verir.

CENAZE

Kişiler

Kemal Uslu Duisburg'daki bir yapı firmasında kepçe operatörü olarak çalışmaktadır. Anlatının başkarakteridir.

Roland Kemal'in meslektaşdır ve en sevdiği dostudur.

Nizamettin Kemal Uslu'nun meslektaşlarından biridir. İşlevsel olarak engelleyici bir eyleyendir.

Çivriilli Haydar Anlatıda verilmek istenen iletiyi okura aktarır.

Diğer anlatı kişileri: Johannes, Karl, Postacı Theo

Detaylı Olay Örgüsü

Roland'ın Vefat Etmesi Son on üç yıldır Duisburg'daki bir yapı firmasında kepçe operatörlüğü yapan Kemal Uslu, vardiyasını Johannes'e devretmeyi beklemektedir. Johannes Kemal'e Roland'ın dün gece uykusunda hayatını kaybettiğini haber verir. Roland'ın ölüm haberini alan Kemal çok üzülür. Zira onun gibi iyi niyetli bir insanı ne Kars'ta ne de başka bir yerde görmüştür. Kemal, postacı Theo'ya cenazeye katılacaklar arasına adının yazılmasını söyler.

Roland'ın Cenaze Merasiminin Türkler Arasında Tartışma Konusu Olması Kemal'in Roland'ın cenazesine katılacağını duyan Karadenizli Nizamettin, gayrimüslimin cenazesine katılan bir Müslümanın dinden çıkacağını imamdan öğrendiğini söyler. Fakat Kemal Nizamettin'i ciddiye almaz ve cenazede çelenk koymak için arkadaşlarından para toplar. Kemal Roland'ın cenazesine katılır ve onun acısını ailesiyle paylaşır. Dostunun kıpırtısız yüzünü gören Kemal gözyaşlarına engel olamaz. Cenazenin ardından Nizamettin aynı söylemleri devam ettirir. Kemal Nizamettin'e kolayca Müslüman olunamayacağı gibi kolayca kâfir de olunamayacağını söyler. Çivriilli Haydar Kemal'e destek olur ve insanlığın kâfirlik olarak kabul edildiği yerde gâvur olduğunu kabul ettiğini söyler.

Temalar

İnanç Baykurt, *Cenaze* adlı kısa öyküsünde batıl inançların ve gerici geleneklerin toplumlari nasıl birbirlerinden ayırdıkları trajikomik bir anlatı aracılığıyla okurun gözleri önüne sermiştir. Özellikle Anadolu kırsalından Alman sanayi kentlerine göç etmiş olan köylüler, batıl inançlar ve hurafelerle yaşamlarını sürdürmeye devam ederler. Fakat Kemal Uslu gibi aydınlanma ve ilerlemeye açık, sınıf bilincine ulaşmış insan tipi de ortaya çıkar. Kemal Uslu gelişime açık bir karakter olarak çok sevdiği dostlarından biri olan Roland'ın cenazesine katılır. Onun gibi başka Müslüman Türkler de vardır.

PROFESÖR BEY

Kişiler

Hamit Duman Alanköy'den Almanya'ya işçi olarak göç etmiştir. Duisburg-Brückhausen'deki demir-çelik fabrikasında çalışmaktadır. Fabrikanın lojmanında yaşamaktadır.

Gülten Hamit'in eşidir.

Helmut Hamit'in iş arkadaşısıdır.

Diğer anlatı kişileri: Kaldırmacı Daniel, Zonguldaklı Mümin vd.

Detaylı Olay Örgüsü

Hamit'in Meslektaşları Tarafından Alay Konusu Edilmesi Duisburg'daki çelik fabrikasında çalışan Alanköylü Hamit, hem Türk hem de Alman meslektaşları tarafından alay konusu edilir. Aşırı

unutkan olmasından ve bundan dolayı başına açılan dertlerden dolayı kendisine “profesör” lakabı takılmıştır. Zaman zaman kendini Çin’de gerçekleşen kültür devriminden sonra Almanya’ya eğitim için gelmiş bir fizik profesörü olduğunu sanmaktadır.

Hamit’in Unutkanlığı Nedeniyle Yaşadıkları Köln’deki Karakız’ın oğullarını ziyarete gittiği sırada musluğu açık unutmış olan Hamit’in evini su basmıştır. Hem kendi evinin hem komşularının zararını karşılamak için bankadan çektiği kredi nedeniyle yıllarca borç ödemiştir. Bundan dolayı zaman zaman eşi Gülten’in karşısında da zor duruma düşer. Eşini Burdur’dan getirdiğinde onların Duisburg’un kirli havasına alışmalarını sağlaması oldukça zor olmuştur. Eşinin pembe yüzü zaman içinde solgunlaşmıştır. Duisburg-Brückhausen’deki Çelik *Hallesinde* kalan aile üyeleri evden her uzaklaştıklarında elektriği ya da suyu açık unutmaktadırlar. Bundan dolayı sürekli gülünç sorunlarla uğraşmak zorunda kalırlar ve başkaları tarafından alay konusu edilirler.

Temalar

Utanç “Çok unutkan olan Hamit’in hikâyesi *Profesör Bey*’de anlatılır. Duran çok unutkan olduğu için arkadaşları ona Profesör ismini vermiştir. Karı koca izne giderken elektrikleri açık bırakıp gitmişlerdir. Borcunu bitirmeden suyu açık bırakıp, giderler. Karısı daha fazla unutkan” (Yanardağ 2005, 128). Unutkanlığı yüzünden meslektaşları tarafından kendisine lakap takılmış olan Hamit derin bir utanç yaşar ve her geçen gün daha fazla içe kapanır.

RESİM ÇEKEN GEZGİNLER

Kişiler

Hasan Haydaroğlu Hasan Keçiler köyündendir. Mutlu’yla Yasemin’in dedesidir.

Edith Vogel Alman bir yayıncıdır. Akdeniz kıyılarında Mutlu’yla Yasemin’in fotoğrafını çeker.

Cemile Çobanın kızıdır. Hasan’ın eşidir.

Anlatıcı Yazarın sözcülüğünü yapan ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcıdır.

Mutlu Anlatının başkarakterlerinden biridir. Hasan’la Cemile’nin torunudur.

Yasemin Hasan-Cemile çiftinin torunlarından biridir.

Detaylı Olay Örgüsü

Mutlu’yla Yasemin’in Fotoğraf Arzusu Turizm sezonunun açılmasıyla birlikte Akdeniz sahilleri yabancı turistlerin akınına uğrar. Her geçen gün daha fazla yapılaşan bölgede araziler gün geçtikçe değerlenir. Keçiler köyünden Haydaroğlu Hasan, deniz kıyısına yakın bir yerde aldığı araziye evini, ahırını ve bahçesini yapar. Çoban kızı Cemile’yle evlenir ve çiftin çocukları olur. Arazilerin değerlenmesiyle devlet yetkilileri Hasan’ın arazisini satın almak isterler. Fakat Hasan arazisini satmaz. Bölgeye gelen turistler yerlilerin fotoğraflarını çekmeyi çok sevmektedirler. Çiftin torunları olan Mutlu’yla Yasemin, yabancı turistlerin objektiflerine poz verirler. Fakat turistlerden çekilen fotoğrafları kendilerine göndermelerini istemelerine rağmen o güne kadar kendilerine hiçbir geri dönüş sağlanmamıştır.

Edith’in Onlara Fotoğraflarını Göndermesi Bir gün Almanyalı Edith Vogel ikilinin fotoğrafını çekmek ister. İkili Edith’ten fotoğraf geleceği konusunda pek ümitli olmasalar da onun fotoğraf çekmesine izin verirler. Yakın dönemlerde okurlarıyla buluşmak amacıyla Almanya’ya gelmiş olan anlatıcı, yayıncılık yapan Edith’le tanışır. Edith Baykurt’a Türkiye ziyareti sırasında gittiği yerlerde çekmiş olduğu fotoğrafları gösterir. Baykurt Edith’e ikiliye fotoğrafı gönderip göndermediğini sorar. Edith Baykurt’a fotoğrafları yeni aldığını ve en kısa zamanda onları göndereceğini söyler. Fakat Edith Baykurt’a sürekli olarak fotoğrafları göndermeyi unuttuğunu söyler. Fakat bir gün Edith’ten Baykurt’a bir mektup ulaşır. Mektup Mutlu tarafından Edith’e gönderilmiştir. Mutlu Edith’e gönderdiği fotoğraflar için teşekkür eder ve sözünü tuttuğu için mutlu olduğunu söyler. Bu sayede ikili arasında bir dostluk bağı oluşur.

Temalar

Mutluluk Tamamen farklı kùltùrlerden ve medeniyetlerden olan bireylerin, basit bir olay ve paylaşım aracılığıyla birbirlerine nasıl yakınlaştıkları ve dost oldukları anlatılır. Türkiye'nin Akdeniz sahillerindeki köylerinden birinde yaşayan Mutlu ve Yasemin adlarında olan iki kardeş, Alman bir yayıncı olan Edith Vogel'in çekmiş olduğu fotoğrafla çok mutlu olurlar. Daha önce turistlere birçok defa poz vermiş ve onlardan fotoğraf istemiş olan ikili isteklerine kavuşmamışlardır. Fakat Edith ikiliye verdiği sözü tutar ve onlara çektiği fotoğrafı gönderir. Sevinçlerini göstermek isteyen Mutlu'yla Yasemin Edith'e mektup yazar ve onu her zaman misafir edebileceklerini söylerler.

CÜMLENİN BERBERİ

Detaylı Olay Örgüsü

Naci'nin Almanya'ya Göç Etmesi Bulancak'ın Boyat köyündeki fındık tarlalarında yıllarca çalışmış olmasına rağmen emeğinin karşılığını alamamış olan Naci, kente göç etmesiyle birlikte satıcılık, inşaatçılık, berberlik gibi birçok işte çalışmış ve yeni meslekler edinmiştir. Fakat kentte de aradığını bulamamış olan Naci, kendisine Almanya'dan bir davetiye göndererek ve yetkililere rüşvet vererek Almanya'ya işçi olarak göç eder. Mülheim'daki bir fabrikada vinç kullanan Naci, Türkiye'dekine nazaran daha iyi yaşam koşullarına kavuşmuştur. Mesai saatleri belirlidir, sosyal hakları ve aylık maddi kazancı gayet iyidir. Sendikalar işçilerin haklarını savunmaktadırlar.

Naci'nin Kaza Yapması İspanyol, Yunan, Alman, Yugoslav ve Türk işçiler tarafından çok sevilen ve onlardan saygı gören Naci, hiçbir karşılık beklemeden herkesi tıraş eder. Kendini "cümlenin berberi" olarak adlandırır. Bir gün vincin frenlerinin tutmaması sonucunda Naci kaza yapar ve hastanelik olur. Günlerce yatağından kalkamaz hatta hareket edemez. Sakat kalacağını düşünmesinin yanında hiçbir dostunun ziyarete gelmemiş olduğunu gören Naci tedirgin olur. Fakat bir süre sonra hem işçiler hem de doktorlar onu ziyaret ederler. Taburcu olmasının ardından fabrikaya geri dönen Naci coşkuyla karşılanır. Herkes ona sevgisini ve saygısını gösterir. Naci sayesinde birçok kişi iş bulmuş ve onun adını vererek birçok sorunlarını çözmüşlerdir. Naci, vinç operatörlüğü yerine bilgisayar çelik denetleme birimine verilir.

Temalar

Dostluk Özel hayatında yaşadığı sosyal ve ekonomik sıkıntılar nedeniyle Türkiye'den Almanya'ya göç etmeye karar veren Naci Tekdemir Mülheim'daki bir demir-çelik fabrikasında vinç operatörlüğü yapmaya başlar. Farklı ÷lkelerden gelip fabrikada işçi olarak çalışan herkese çok iyi davranır, onlara yardım eder ve özellikle onları gönüllü olarak tıraş eder. İşçiler arasında yardımlaşma ve dayanışmaya dayalı bir bağ kurulur. Fabrikada çalışan işçiler Naci'nin zor gününde ona destek olurlar.

Kişiler

Naci Tekdemir (Mantıklı/Sosyal) Anlatının başkarakteri olan Naci, eyleyensel örnekçeye göre özne işlevini görmektedir. Bulancak'taki Boyat köyünde dünyaya gelmiş ve yıllarca fındık tarlalarında çalışmış olan karakter, emeğinin karşılığını alamaması sonucunda Almanya'ya göç etmiştir. Mülheim'daki bir demir-çelik fabrikasında vinç operatörlüğü yapar ve yapmış olduğu kazanın ardından denetçi olur. Yardımseverliği ve cömertliği sayesinde birbirinden farklı uluslardan olan kişilere kendini sevdirebilir.

Yardımsever Başkalarına yardım etmeyi sever: "Oluur, işten sonra gel, kesivereyim!" "Canını seveyim senin Naci abiiii!" Kız Sesli Veli, deli deli gülüyor" (Baykurt 2020, 55).

Tokgözlü Maddi beklentileri ve arzuları oldukça makuldür: "Hiç hakkım yok şikâyete!" diye düşüncesinin önünü açtı. Bozat'a sadece hayvancılık yapıldı. Tarlalara sadece mısır ekilirdi. O da hayvanlar için. Fındık para etmezdi. Yeni dikimler yoktu. Komşular eskileri söküyordu. Naci, kendinden öncekilerin açtığı yoldan İstanbul'a doğru yürüdü" (Baykurt 2020, 56).

Tedirgin Yapmış olduğu kazanın şok etkisinden bir süre kurtulamaz: “Kendini uzun uzun sorgulamanın hiç de zamanı değildi. Bir çözüm bulmalı hemen. “Ama nasıl oldu. Nasıl oldu bu *Unfall?* Denetimini tam yaptım! Sapasağlamdı. Yıllar yılı kullandığım aracın nasıl oldu da freni tutmadı?” (Baykurt 2020, 58).

Çalışkan Birçok işte çalışmıştır: “Ben okur, yazarım. Hesap da bilirim. İstanbul’un yapılarında kalfalığa kadar çıktım. Plan bilirim. Hem çizimini, hem uygulamasını öğrendim. Sadece imza yetkim yok, onu da mimar atardı” (Baykurt 2020, 62).

Mantıklı Yaşadığı korkutucu olaya rağmen sakin ve mantıklı durmayı başarır: “İyi ki ölmedim! Sağ kalmak, var olmak çok tatlı! Bunca aradan sonra yeniden iş yerine gelmek çok tatlı! diyor” (Baykurt 2020, 66).

Anlatıda yer alan diğer kişilerin isimleri şunlardır: Manavgatlı Veli; işçi, Hans; galvaneczi, Johannes Löwen; doktor, Karl Heinz, Sami; berber vd.

BULUNTU

Kişiler

Anlatıcı Anlatının ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcısı yazarın sözcülüğünü yapmaktadır.

Veli Anlatıcının Duisburg’da yaşayan bir arkadaşıdır.

Christian Felder Anlatının başkarakterlerinden biri olan Christian savunmandır. Heidelberg Üniversitesi’nde eğitim almıştır. Juliana’yla birlikte.

Juliana Heidelberg Üniversitesi’nde Budunbilim eğitimi alırken Christian’la tanışmıştır. Yoğunluklu olarak Peru’da çalışmaktadır.

Detaylı Olay Örgüsü

Christian’ın Bayram Kutlaması İçin Ailesine Kek Yapması Moskova-Varşova tren hattı Avrupa’nın neredeyse bütün büyük şehirlerini ziyaret etmektedir. Avrupalılar bu trene Paris treni demektedirler. Bu trenle seyahat eden Christian Felder, Weihnahten bayramı için ailesine gitmek üzeredir. Her zaman yapmış olduğu bir pasta yerine ziyafet için dayısının bu bayram yapamayacağı üzümlü keki yapmak zorunda kalmıştır. Christian dayısının her bayramda yaptığı keki yapmayı başarır. Duisburg trenine binip ailesinin evine doğru yola çıkar.

Keki Trende Bulan Anlatıcının Onu Veli’ye Hediye Etmesi Ardından Almanya’ya gitmek üzere olan anlatıcı trene biner. Fransa’dan trene binen anlatıcı, Christian’ın koltuğunun üzerindeki paketi görür. Uzun süre paketin sahibinin gelmesini bekledikten sonra anlatıcı onu hiçbir yerde görememiştir. Paketin içinden güzel kokular geldiğini duyan anlatıcı, yemeğin ziyan olmasını istemez. Bundan dolayı anlatıcı paketi alır ve Duisburg’da ziyaret ettiği Veli adlı arkadaşına onu hediye eder. Anlatıcı Veli’ye bu keki yapmayı çok iyi bildiğini ve tarifi Christian’dan aldığını söyler.

Temalar

Yalan “Anlatıcı yanında unutulmuş paketi kardeşi Veli’yi ziyarete giderken kendi hediyesi olarak götürür. Buluntu ilginç bir ikram öyküsüdür. Baykurt bir düşten hareketle bu hikâyeyi yazdığını söyler” (Yanardağ 2005, 170). Görmüş olduğu bir rüyadan etkilenerek öyküyü kaleme aldığını söylemiş olan Baykurt, tren yolculuğu sırasında bulduğu bir paketi arkadaşına kendi hediyesiymiş gibi verir.

EVELYN

Kişiler

Evelyn Anlatının çocuk başkarakteri aynı zamanda anlatıcı rolündedir. Annesi ve babasıyla olan ilişkisine değinir.

Baba Evelyn'in babası Heidelberg'de eğitim almış ve öğrencilik yıllarından Evelyn adlı ABD'li bir kıza âşık olmuştur. Eşikle boşandıktan sonra kızıyla yakından ilgilenir.

Anne Evelyn'in annesidir. Oldukça duyarlı bir kişilik yapısına sahip olsa da ekonomik özgürlüğüne çok önem verir.

Detaylı Olay Örgüsü

Evelyn'in Ebeveynlerinin Boşanmaları Annesiyle babası evlendiğinde Evelyn iki yaşlarındadır ve düğün sırasında bebek arabasında olan biteni seyretmektedir. O gün yaşananları zar zor da olsa hatırlamaktadır. Birçok şeyi anlayabilecek ve ayırt edebilecek yaşa gelmiştir. Birlikte Lothar Sokak'ta yaşayan aile oldukça mutludur. Fakat bir süre sonra Evelyn'in annesiyle babası ayrılmaya karar verirler. Kısa bir süre sonra çift boşanır.

Evelyn'in Ailesiyle İlişkisi Birbirlerinden boşanmış olsalar da ikili Evelyn aracılığıyla sürekli görüşür. Evelyn babası tarafından her hafta sonu sinemaya, tiyatroya, parka ve hayvanat bahçesine götürülür. Evelyn'e ismi, babanın Heidelberg'deki ABD'li eski sevgilisinin adıdır. Baba anneye Evelyn'le yaşadığı ilişkiden bahsetmiş ve anne kızına Evelyn adını vermeye karar vermiştir. Çift birbiriyle çok iyi anlaşmış olsa da ayrılmak zorunda kalmışlardır. Baba Evelyn'i; Tilburg'daki Cennet Parkı'na, Brühl'deki Düşler Ülkesi'ne, Koblenz'deki Işık İçinde Ren gecelerini seyretmeye, Masaldağı'na ve birçok Avrupa şehrine götürmüştür. Sürekli çalışan anneye kızının babasıyla yaşadıklarını anlattığında onu çok heveslice dinlemez. Onun en önemli kaygısı ekonomik özgürlüğüdür. Evelyn'in babasıyla sürekli gezdiğini dinleyen arkadaşları kendi ebeveynlerinin de boşanmalarını dilerler.

Temalar

Görünüş Evelyn'in annesiyle babası kendisi henüz çok küçükken boşanmışlardır. Fakat ebeveynlerinin boşanmalarının ardından Evelyn babasıyla çok etkin ve verimli vakit geçirmeye başlamıştır. Babayla kızı her hafta sonu çeşitli etkinliklere katılırlar, birlikte değişik etkinliklerde bulunurlar ve bütün Avrupa'yı gezerler. Annesiyle babası boşanmış olan Evelyn'in durumunu gören arkadaşları onun hayatına çok özenirler ve kendi ebeveynlerinin boşanmalarını dilerler.

MERDAN

Kişiler

Merdan Anlatının çocuk başkarakteri Bosnalı bir Türk'tür. Savaş sırasında bütün aile üyelerini ve uzuvlarını kaybetmiştir. Almanya'ya getirilmiş ve Homberg Hastanesi'ne yatırılmıştır.

Anlatıcı Anlatının ben-öyküsel anlatıcısıdır ve aynı zamanda yazarın sözcülüğünü yapmaktadır.

Hildegard Hastanede çalışan hemşiredir.

Dr. Atilla Homberg Hastanesi'nde anlatıcıyı tedavi etmektedir.

Zilka Anlatının kız çocuk karakterlerinden biridir ve Sırp'tır. Kollarını kaybettiği için ayaklarıyla resim yapmayı hayal etmektedir. Merdan'ı sever ve onunla birlikte bir gelecek hayal eder.

Detaylı Olay Örgüsü

Baykurt'un Çocuklarla Görüşmeye Karar Vermesi Ren Nehri kıyısında bulunan Homberg Hastanesi'nde boynundaki urdan ameliyat olacak olan anlatıcıyla Dr. Atilla ilgilenmektedir. Dr. Atilla Baykurt'a ilk önce boynundaki urun iyi huylu mu yoksa kötü huylu mu olduğuna bakması gerektiğini söyler. Ardından Baykurt hastanede kalan hastaları düşünür. Alt katta savaştan kurtulmuş çocuklara

bakıldığını bilmektedir. Savaştan kurtulmuş olan çocukların Homburg Hastanesi'nde yattıklarını öğrenmesi ve Dr. Atilla'nın tavsiyesi üzerine Çocuk Bölümüne iner. Hemşire Hildegard Baykurt'u Çocuk Bölümüne götürür.

Bosna Savaşı'nın Küçük Çocuklara Etkileri Çocuk Bölümünde dünyanın birçok yerinden kaçmış savaş mağduru çocuklar bulunmaktadır. Hildegard Baykurt'u Türkçe bilen Bosnalı Merdan'la tanışır. Bosnalı bir Türk olan Merdan, Yugoslavya Cumhuriyeti döneminde okulda Türkçe eğitim almıştır. Savaş sırasında bir binanın altında kalmış ve üç gün sonra enkazın altından kurtarılmış olan Merdan'ın kangrenden dolayı bütün uzuvları kesilmiştir. Bütün ailesini ve sevdiklerini de kaybetmiş olan Merdan gelecekte umutludur ve büyüdüğünde avukat olmak istemektedir. Kendisi gibi ellerini kaybetmiş ve hastanede yatan Sırp Zilka'yı çok sever ve ona değer verir. Onun ileride ressam olacağını ve ayaklarıyla çok güzel resimler çizeceğini söyler. Savaş mağduru Sırp ve Bosnalı iki çocuk birbirlerine sahip çıkarlar. Merdan resimlerinde bacası tüten bir ev ve mutlu aile üyeleri çizer.

Temalar

Umut “Merdan adlı hikâyede savaşın acı gerçekleri ve çocuklarda bıraktığı olumsuz izler anlatılmaktadır. Anlatıcı Bosnalı Merdan'ı hastanede tanımıştır. Savaş yaralı diğer çocuklarla birlikte tedavi görmektedir. Merdan çocukların suçu ney diye sorup durmaktadır” (Yanardağ 2005, 170). Bosna Hersek'te Müslüman Boşnaklar ve Hristiyan Sırlar arasında çıkan savaşta Merdan bütün aile üyelerini ve göçük altında kalması sonucunda da bütün uzuvlarını kaybeder. Almanya'daki bir hastaneye yatırılan Merdan, bütün olumsuzluklara rağmen gelecekte umutludur ve hayal kurmaya devam eder.

GÜZ DAYAĞI

Kişiler

Anlatıda kurgunun odağında olan herhangi bir anlatı kişisi yoktur. Anlatıdaki bütün anlatı kişileri fon karakter özellikleri taşımaktadırlar. Anlatı kişilerinin isimleri şunlardır: Mehmet Yıldırım, Fatma; Mehmet Yıldırım'ın karısı, İbrahim; Mehmet Yıldırım'ın oğlu, Hatice; Mehmet Y.'in kızı, Aysel, Ulusoylu Cafer, Helmut Palzmann vd.

Detaylı Olay Örgüsü

Türklerin Dazlaklara Karşı Örgütlenmeleri Almanya'nın sanayi kentlerinden biri olan Calw; İspanya, Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye gibi ülkelerden gelen göçler nedeniyle göçmen kentine dönüşmüştür. Birçok kasabada yoğunluklu olarak Türkler yaşamaktadırlar. Rostok, Solingen ve Robeck'te dazlaklar tarafından özellikle Türklere karşı ciddi saldırılar gerçekleşmiştir. Birçok Türk maruz kaldığı şiddet sonucunda hayatını kaybetmiştir. Bunun üzerine Türkler yaşadıkları mahallelerde dazlakların baskınına karşı örgütlenmeye ve eylemler yapmaya başlamışlardır.

Türklerin Dazlaklar Yerine Askerleri Darp Etmeleri Bir gün birkaç dazlağın mahalledeki bara girdiklerinin görülmesi üzerine Türkler toplanmaya başlarlar. Dövüşebilecek gücü olan kişiler muşta, sopa ve benzer nesnelere barı basarlar. Türkler, kendileri saldırıya uğramadan önce dazlakları etkisiz hale getirmeye karar vermişlerdir. Polisin olaya müdahale etmesiyle dazlak sanılan kişilerin aslında en yakındaki alayda askerlik yaptıkları anlaşılır. Bir arkadaşlarının doğum gününü kutlamak amacıyla bara gelmişlerdir. Bunun üzerine alay komutanı askerleri döven Türklerin eğitim alarak bilinçlendirilmelerine karar verir. Türklerle Almanların dost olduklarını göstermek amacıyla Türk gecesi tertiplenir. Türkler Alman yetkililerine bölgelerine dazlakların gelmesi halinde onları döveceklerini söylerler. Fakat yanlış kişileri darp etmiş olmaktan utanç duyarlar.

Temalar

Çatışma “Türklerle dazlakların ilişkisi ve Türk gençlerin kendi güvenliklerini kendilerinin sağlaması *Güz Dayağı* isimli hikâyede anlatılmıştır” (Yanardağ 2005, 148). Farklı ülkelerden daha iyi yaşam koşullarına kavuşmak ve refah seviyesini yükseltmek için Almanya'ya göç etmiş olan işçiler, ulusalcı ve dinci Almanlar tarafından baskı altına alınırlar. Ülkelerini kaybettiklerini düşünen Almanlarla ülkenin kalkınması için emeğini satan işçiler arasında çatışma yaşanır.

GENERAL

Kişiler

Kâzım Anlatının başkarakteri olan Kâzım, Avusturya'daki bir fabrikada demir bükerek hayatını kazanmaktadır. Elli üç yaşındadır. Üç çocuğu vardır ve Saime'yle evlidir. Otuz yıl Avusturya'da çalışmıştır.

Saime Kâzım'ın eşidir. Üç çocuğu vardır. Lang firmasının aşevinde çalıştıktan sonra Derfesser'de temizlikçi olarak çalışmaya başlamıştır. Kırk yedi yaşındadır. Anlatıda onun buyurgan tutumu üzerinde durulur.

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Selma Avusturya Sendikalar Birliği'nde muhasebecidir. Çiftin kızlarından biridir.

Aysel Maliyede memur olduğu gibi aynı zamanda Uluslararası Af Örgütü'nde görev almaktadır. Hukukçudur. Çiftin kızlarından biridir.

Özcan Çiftin tek oğludur. Viyana Üniversitesi'nde Elektroteknik eğitimi almaktadır.

Oğuz Dora Ege Üniversitesi İnsanbilim Anabilim Dalı'nda profesördür.

Detaylı Olay Örgüsü

Çiftin Avusturya'ya Göç Etmesi Pülümür köyünden olan çift, ailelerinin rızası olmadan evlenmiş ve bir süre yaşadıkları bölgede çalışıp ikamet ettikten sonra maddi yetersizliklerden dolayı İstanbul'a göç ederler. Fakat İstanbul'da da aradığını bulamayan çift Avusturya'nın Tirol bölgesindeki Schwaz kasabasına göç ederler. Kâzım Lang firmasında demir bükerken Saime aynı firmanın aşevinde çalışmaya başlar. Daha sonra çocuklar da Avusturya'ya getirilirler ve Saime Derfesser yapı firmasında temizlikçi olarak çalışmaya başlar. Yaklaşık olarak otuz yıl boyunca hiç durmaksızın çalışmış olan çift Almanya'da bir ev almaya karar vermiştir. Selma; Avusturya Sendikalar Birliği'nde muhasebeci, Aysel; Maliyede memur olarak çalışır ve Uluslararası Af Örgütü'nde hukukçu olarak görev alır. Viyana Üniversitesi'nde okuyan Özcan'sa elektroteknik mühendisi olacaktır.

Çiftin Almanya'da Ev Satın Alması Innsbruck'a gelmiş olan Baykurt, Ege Üniversitesi'nde İnsanbilim alanında çalışan Oğuz Dora'nın konuşmasını dinlemiştir. Konuşma sırasında Kâzım'la tanışan yazar, onların yeni evleriyle ilgili neler yaşadıklarını dinler. Saime yeni alınan evin mutfağını, oturma odasını ve yatak odasını yeniden yaptırmak istemektedir. Eşinin buyurgan tavırlarını bir generalinkine benzetse de bu durumdan yakınmaz. Zira hayatındaki general onun hayatını daha iyi bir hale getirmektedir. Profesörün söyleşisine katılmış olan Kâzım, Alevi ve Kürt kimliğinin yanında her şeyden önce bir insan olduğunu söyler.

Temalar

Aile Anlatı boyunca Kâzım'la Saime çiftinin Avusturya'ya göç etme öyküsü ve oradaki çalışma hayatları sırasında yaşanan olaylar üzerinde durulur. Fabrikalarda ve firmalarda işçi olarak çalışan ailenin otuz yıl içinde erişmiş olduğu nokta üzerinde durulur. Aynı zamanda Alevi ve Kürt olan Kâzım aracılığıyla Türkiye devletinin vatandaşları arasında yapmış olduğu ayrımcılığa da gönderme de bulunulur. Saime bir generale benzetilir. Fakat Kâzım'ın Türkiye'den göç etmesine sebep olan generallerden oldukça farklıdır.

OSS CAMİSİ

Kişiler

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Adile Hanım Yazara Hollanda ziyaretinde eşlik eder.

Yozgatlı Mustafa Arnhem şehrindeki Oss kasabasında bakkallık yapmaktadır ve camiyle ilgilenir.

Detaylı Olay Örgüsü

Anlatıcının Oss Camisi'ne Gitmesi Hollanda'nın Arnhem şehrine yakın bir kasaba olan Oss'da, 1935 yılından kalma bir su kulesi Türklere ibadet etmeleri için cami yapılması amacıyla tahsis edilir. Oss Camisi'nin geçmişini duyan Baykurt orayla yakından ilgilenir ve Mettegeupel Temel Okulu'ndaki konuşmasından sonra oraya gitmeye karar verir. Oss kasabasına varan Baykurt Adile Hanım aracılığıyla camiye varır. Caminin yakınındaki bir bakkala giren anlatıcı, Yozgatlı Mustafa'yla tanışır. Yozgatlı Mustafa anlatıcıya Oss Camisi'nin tarihini ve nasıl finanse edildiğini anlatır.

Bölgede Yaşayan Türklerin Durumu Belediye tarafından bölgede yaşayan Türklere 1 guldene satılmış ve daha sonra da kiralanmış olan su kulesi, bakkalın ve PTT'nin yardımlarıyla varlığını sürdürmektedir. Bölgede yaşayan Müslüman Türklerin rahatça ibadet edebileceği bir yer olsa da ezan sesi dışarı verilemez ve Müslümanlar kendilerini sürekli olarak tehdit altında hissederler. Yabancı bir ülkede işçi olmaktan kaynaklanan ötekileştirme nedeniyle ezan okunmasını ve futbol maçlarında yabancı takımları yenmeyi çok isterler. Bin bir zorlukla idare edilen caminin derneğinde Karadenizliler ve farklı görüşlerde olan tarikat mensupları arasında sürekli tartışma çıkmaktadır. Tarikatlar aracılığıyla kurulan okullarda küçük kız çocukları eğitim almaktadırlar.

Temalar

Ötekileşme Hollanda'ya işçi olarak göç etmiş olan Türklerin yabancı bir ülkede yaşamış oldukları ötekileşme durumu kendi içlerinde yaşadıkları çatışmalarla birlikte okura gerçekçi uygulamaların ışığında yansıtılır. Yabancı bir kültürün egemen olduğu coğrafyada kendilerini var etmek isteyen Türkler cami yaparak, yabancıları futbol maçlarında yenerek kendilerini kanıtlamak isterler. Fakat kendi devletlerinden yeterince ilgi görmemelerinden dolayı yanlış eğilimlerde bulunurlar ve tarikatların eline düşerler. Ötekileşme durumu onları daha da gelenekçi ve tutucu hale getirir.

ACİL'DE

Kişiler

Anlatıcı Dış-öyküsel anlatıcıdır.

Doktor Heckler Johannes Hastanesi'ndeki doktorlardan biridir.

Dr. Hasırlı Johannes Hastanesi'nin Türk asıllı kadın doktorlarından biridir.

Anlatının başkarakterlerinin isimleri verilmemiştir. Haklarında verilen bilgiler yok denilecek kadar azdır.

Detaylı Olay Örgüsü

Başkarakterin Kalp Rahatsızlığı Yerli bir uçak firmasının uçağıyla Düsseldorf Havaalanı'na inmiş olan anlatı kişileri, saatlerce havaalanında beklemiş olmanın yarattığı strese değinirler. Düsseldorf'ta da aynı şirketin uçağını beklerken Türklerin sürekli sigara içtiklerini Almanlarınsa kapalı alanlarda sigara içmemeye dikkat ettiklerini fark ederler. Kalp rahatsızlığı olan anlatı kişilerinden biri, rahatsızlığının nüksetmesinden korkar. Zira Türkiye'deki hastanelerde tedavi olurken çok kötü tecrübeler yaşamıştır.

Almanya'daki Bir Hastanede Muayene Olması Duisburg'a varmaları üzerine hasta, kalbinin kontrol edilmesi için hastaneye götürülür. Türkiye'de edinilen kötü tecrübelerin hatırlanması üzerine tedirgin olunur. Zira hastane tarafından kendilerinden yüklü miktarda para alınmış olmasına rağmen detaylı bir muayene yapılmamış, doktorlar hastaya oldukça özensiz davranmış ve hastanın şikâyetleri hiç ciddiye alınmamıştır. Johannes Hastanesi'ne gidilmesi üzerine hastayla yakından ilgilenilir. Gerekli

tetkikler hızlıca yapılır. Ardından hastayı Türk bir doktor muayene eder ve onunla yakından ilgilenir. Hastaneden hiçbir ödeme yapmadan ayrılan Türkler Almanları kandırdıklarını sanırlar.

Temalar

Umursama "Almanya'da hastalara verilen değer, işin ciddiye alınması *Acil'de* isimli hikâyede anlatılmaktadır. Anlatıcı misafirini havaalanından eve götürürken rahatsızlanır. Acile götürür. Arkadaşı işlerin kolay ve güzel bir tarzda yapılmasını şaşkınlıkla izler. Türkiye ile Almanya'yı bu bakımdan kıyaslar" (Yanardağ 2005, 157).

PARMAK EMEN

Kişiler

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Ulrike Anlatının başlarında 12 yaşındadır. Saçları sarıdır ve yüzü çillidir. Evlenme çağına geldiğinde evlenir ve bir çocuğu olur.

Osmanu Ulrike'nin siyahi erkek arkadaşı ve çocuğunun babasıdır.

Detaylı Olay Örgüsü

Ulrike'nin Parmağını Emme Alışkanlığı Almanya'ya ilk taşındığı yıllarda anlatıcı, neredeyse her gün evinin önünden geçen uzun sarı saçlı ve çilli yüzlü beşinci sınıfa giden genç bir kız gözlemler. Onun arkadaşlarıyla olan ilişkisini, yürüyüşünü, duruşunu, fiziksel gelişimini ve davranışlarını izler. Diğer her şeye nazaran anlatıcının sarışın genç kızla ilgili dikkatini en çok çeken şey baş parmağını emmesidir. Aradan yıllar geçmiş ve Ulrike ortaokula başlamış olmasına rağmen parmak emme alışkanlığını hiç kaybetmemiştir.

Ulrike'nin Kızının da Parmağını Emmesi Bir süre ortalıktan kaybolmuş olan Ulrike yıllar sonra aynı mahallede siyahi erkek arkadaşıyla birlikte görülür. Ulrike ve erkek arkadaşı Osmanu anlatıcının söyleşilerinden birine giderler. Anlatıcı Ulrike'yle tanışır ve kendisinin yazar olduğunu nasıl öğrendiğini merak eder. Fakat ona bunu sormaya zamanı yetmez. Zira Ulrike ona yeterince ilgi de göstermez. Yıllar sonra yazar Ulrike'yi bebeğiyle birlikte otobüste görür. Onun bebek arabasını indirmesine yardım eder ve diğer durağa kadar ona eşlik eder. Bebeğin parmağını emdiğini görünce onun Ulrike'ye çok benzediğini hisseder.

Temalar

Umursama Yazar, Duisburg'da yaşadığı mahallede neredeyse her gün karşılaştığı sarışın bir kızın davranışlarını yakından gözlemler. Onun gelişimini ve hayatındaki belirleyici olayları dışarıdan gözlemler. Yakınlık duyduğu Ulrike adındaki sarışın kızın büyümesine, evlenmesine ve çocuk sahibi olmasına tanıklık eder. Küçüklüğünden genç kızlık dönemlerine kadar Ulrike parmağını emme alışkanlığını bırakamamıştır. Dünyaya getirmiş olduğu kızının da annesi gibi parmağını emdiğini gören yazar, tabiatın yeniden yaratma gücüne tanıklık eder.

MUTLU MUSTAFA

Kişiler

Mustafa Cingöz Yaklaşık yirmi yıl önce Hollanda'ya göç etmiş olan Mustafa, bulaşıkçılık, pizzacılık ve garsonluk yaparak bir doyumevi açabilecek kadar sermaye biriktirmiştir.

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Gerard Erbrink Hollandalı ünlü Türkolog'dur.

Wendy

Mustafa'nın eşidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Baykurt'un Mustafa'yı Ziyarete Gitmesi Sekiz yıl önce Hollanda'nın Arnhem kentine gelmiş ve bulaşıkçı, pizzacı, garson olarak çalıştıktan sonra kendi doyumevini açmış olan Mustafa son iki yıldır kendi lokantasını işletmektedir. Telefonla Baykurt'a ulaşan Mustafa onu doyumevine davet eder. Hollanda'da yapacağı okuma ve *İçerideki Oğul*'un provalarını izlemek için Hollanda'ya gelecek olan yazar Mustafa'yı ziyaret etmeye karar verir.

Mustafa'nın Hollanda'da Neler Yaşadıkları Okuma ve provadan sonra Mustafa'nın doyumevine gelen yazar onunla sohbet etmeye başlar. Yanlarında ünlü Türkolog Gerard Erbrink de vardır. Mustafa Türklerin Avrupa'da karşılaştıkları zorluklardan ve sol hareketlerden bahseder. Doyumevine Avanak Avni'nin resmini yaptırmış, Dağlarca'nın şiirlerini yazdırmış olan Mustafa aynı zamanda Ruhi Su türküleri dinlemektedir. Wendy adlı bir yabancıyla evlendiği için ailesinin kendisine yaptığı baskıdan, onun hacca gitmesini istemelerinden ve işletme sahibi olduğunu için işçi dostları tarafından burjuvalıkla suçlanmasından bahseder. Onun aşırı konuşkanlığı nedeniyle yazar defalarca treni kaçıtır. Fakat bu sayede birbirleriyle kitap ve plak değiştirecek kadar yakın dost olurlar.

Temalar

Dostluk "Mutlu Mustafa hikâyesinde anlatıcının Mustafa'yı yaşadığı memleketinde ziyarete gitmesi, kendi onuruna ziyafet çekilmesi, dostluklarının pekişmesi anlatılır. Mustafa Hollanda'nın Arnhem şehrinde lokanta işletmektedir" (Yanardağ 2005, 170). Yıllarca Hollanda'da farklı işlerde çalıştıktan sonra kendi işletmesini açmış olan Mustafa düşüncelerinden ve inançlarından vazgeçmemiştir. Kendisine her açıdan çok yakın gördüğü Baykurt'la dost olur. Ona göre insan hayata mutlu olmak için gelmektedir.

MİRZA 50

Kişiler

Mardinli Mirza 40'lı yaşlarında olan Mirza, Süryani olduğundan ve ekonomik imkansızlıklardan dolayı Avusturya'ya göç etmiştir. Voss demir-çelik firmasında çalışmaktadır. Alman Sosyal Demokrat Partisi'ne üyedir. Mecide'yle evlidir.

Mecide Mirza'nın eşidir.

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Diğer anlatı kişileri: Jutta, Tekin, Michael, Gabriela, Gottfried vd.

Detaylı Olay Örgüsü

Mirza'nın Avusturya'ya Göç Etmesi Trenle Wiepperfürth'e giden Baykurt, Mirza ve Mecide çiftiyle buluşur. Jutta-Tekin ve Michael-Gabriela çifti ona Kürt olduğu için takılmaktadırlar. Fakat Mirza kendisinin Kürt değil Süryani olduğunu defalarca söylemiştir. Köylerinin isimleri değiştikten ve Süryanilere baskı yapılmaya başladıktan sonra Avusturya'ya göç etmiştir. Yıllarca İstanbul'daki inşaatlarda çalıştıktan sonra Avusturya'ya göç etmiş olan Mirza, zor şartlar altında ailesinin rızası olmadan Mecide'yle evlenmiştir. Voss firmasında işçi olan Mirza Gottfried'la birlikte Alman Sosyal Demokrat Partisi'ne üye olmuştur. Yıllarca Avusturya'da yaşamış ve çocukların da orada doğmuş olmalarından dolayı Süryaniceyi, Türkçeyi ve Kürtçeyi neredeyse tamamen unutmuşlardır.

Mirza'nın 50 Yaşına Bastığında Kendini Öldürmeye Söz Vermiş Olması Evin çeşitli yerlerine kesici aletler ve silah saklayan Mirza'nın birine zarar vereceği düşünülür. Mirza çok büyük yemin ettiğini ve yemininden dönemeyeceğini söyler. Gottfried ise ona hâlâ doğduğu yerin orta çağ zihniyetiyle hareket ettiğini, artık medeni bir yerde olduğunu ve o şekilde düşünmesi gerektiğini söyler. Mirza'nın kendisiyle alay eden kişileri vuracağı düşünülse de bir süre sonra Mirza'nın elli yaşına

bastığında kendini öldüreceğine yemin ettiği öğrenilir. Cezaevinde bulunduğu dönemlerde dinlerle ilgili okumalar yapmış olan Baykurt Mirza'ya bir kuzu kesmesi gerektiğini ve böylece verdiği sözün bozulacağını söyler. Baykurt, Mirza'nın hayatını kurtarmak için feodal bir bey gibi konuşur ve davranır.

Temalar

Gelenek “Mardinli Mirza ile eşi Mecide'nin öyküsü *Mirza 50* adlı hikâyede verilir. Mirza elli yaşına gelince kendini öldüreceğine yemin etmiştir. Bu yemini gerçekleştirecektir. Yazar bu kararından vazgeçirmeye çalışır. Yemini yerine bir koyun kesip, dostlarına ziyafet çekmesini söyler. Mirza da bu teklifi kabul eder” (Yanardağ 2005, 170). Mardin'e bağlı bir Süryani köyünden Avusturya'ya göç etmiş olan Mirza, ömrünün yarısından fazlasını Avrupa'da geçirmiş olmasına rağmen gelenekçi alışkanlıklarından bir türlü kurtulamamıştır. Baykurt, Mirza'yı almış olduğu karardan vazgeçirmek için onun anladığı dilden konuşur.

TAMER Mİ GELDİ?

Kişiler

Tamer Eşsüremsel zamandaki anlatıda 48 yaşlarında olan Tamer, Dev-Genç'in önemli liderlerinden biridir. 80 Askeri Darbesi öncesinde yurt dışına kaçmış ve yirmi yıl sonra yurda geri dönmüştür.

Salih Tüzün Tamer'in eski bir dostu ve devrimci yoldaşdır. 80 darbesinden sonra dayısının maddi desteğiyle Kapalı Çarşı'da halı dükkânı açar.

Nuri Yılmaz Dev-Genç'in mensuplarından biri olan karakter, 80 Askeri Darbesi'nden sonra özel okul açmış ve devrimci faaliyetlerle ilişkisini kesmiştir.

Diğer anlatı kişileri: İbrahim Usta, Çıracak Hasan, Emilia Wahl, Birgit vd.

Detaylı Olay Örgüsü

Tamer'in Yurt Dışına Kaçması Dev-Genç'in önemli liderlerinden biri olan Tamer, 80 darbesi öncesi yoldaşlarının ısrarı üzerine kimliğini değiştirerek ülkeyi terk etmiştir. Yakalanan yoldaşlarının türlü işkencelere maruz kaldıklarını öğrenmesi üzerine dostları onu ülkeyi terk etmesi konusunda zorlamışlardır. Yirmili yaşlarında kimliğini değiştirerek ülkeyi terk etmiş olan Tamer, Avrupa'daki dostları sayesinde yakalanmamış ve çeşitli işler yaparak hayatını idame ettirmiştir. Avusturya, Almanya ve Yunanistan gibi ülkelerde bulunmuş ve buralarda çalışmıştır. Yunanistan'da Birgit'le evlenip üç kız çocuğu olduktan sonra boşanmışlardır.

Tamer'in Yurda Geri Dönmesi Darbeci generallerin yönetimden çekilmeleri ve değişen yasalarla hakkındaki davaların düşmesi üzerine Tamer memlekete döner. Kapalı Çarşı'daki dostlarını ziyaret etmeye karar veren Tamer şimdilerde özel okul işleten eski yoldaşı Nuri Yılmaz'ı ve Kapalı Çarşı'da halı dükkânı olan Salih Tüzün'ü ziyaret eder. Bir zamanlar memleketlerini daha adil, eşitlikçi ve dayanışmacı bir düzene kavuşturmak için büyük fedakârlıklar yapmış olan dostlar, geçmişte kalan tozlu anıları ve güzel hayalleri anarlar. Birbirlerine en içten samimiyetleriyle sarılırlar.

Temalar

Dostluk 80 darbesi öncesinde Dev-Genç'in en önemli liderlerinden biri olarak faaliyet göstermiş olan Tamer, askeri darbe gerçekleşmeden önce yoldaşlarının ısrarı üzerine Avrupa'ya kaçmış ve yirmi yıl boyunca ülkeye geri dönememiştir. Hakkındaki suçlamaların düşmesi ve darbeci hükümetin değişmesiyle birlikte ülkeye geri dönen Tamer, devrimci dostlarıyla yeniden görüşür ve birlikte düş kırıklıklarıyla dolu geçmişlerini anarlar.

HANS HOCAGİL

Kişiler

İbrahim Anlatının Giresunlu başkarakteri, Herrenberg'deki bir fabrikada işçi olarak çalışır ve İşçi Derneği yönetim kuruluna girip sekreterlik yapar. Gönül'le evlidir ve üç çocuğu vardır. Mamak Askerî Cezaevi'nde bir süre tutuklu olarak bulunmuştur.

Gönül İbrahim'in eşidir. Giresun Ticaret Lisesi'nde eğitim aldıktan sonra Almanya'ya gelmiş ve burada da Kolegshule'da eğitim almıştır. Üç çocuğu vardır ve genellikle ev işleriyle kendisi ilgilenir.

Hans Bühler Konstanz Eğitim Yüksek Okulu'nda profesördür. Evangelist kolej aracılığıyla Afrika'da görev yapmış ve altı yıl orada bulunmuştur. Yeni yapmış olduğu evine, ülkesindeki yabancı karşıtlığına olan tavrını göstermek için Türk kiracılar almaya karar verir. İdealist bir eğitimcidir.

Hildegard Bühler Hans'ın eşidir.

Hakan Ekici Antalyalı olan karakter Almanya'ya öğrenci olarak gelir ve Bühler ailesinin evinde kalır.

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Detaylı Olay Örgüsü

Ailenin Almanya'ya Yerleşmesi İbrahim'le Gönül çifti Herrenberg'de yaşamaktadırlar. Bir işçi olan İbrahim, aynı zamanda İşçi Derneği yönetim kuruluna seçilmiş ve orada sekreterlik yapmaya başlamıştır. Toplumcu oluşumların ve etkinliklerin içinde yer aldığı gibi kişinin gerektiği takdirde kendi çıkarını da gözetmesi gerektiğini savunmaktadır. Eşi Gönül, Giresun Ticaret Lisesi'ni bitirmiş ve Almanya'da da *Kolegshuleda* eğitim almıştır. Tezgahtarlık yapabilecek eğitim seviyesinde olmasına rağmen üç çocuğuna bakmak ve ev işleriyle ilgilenmek zorunda kalmıştır.

Ailenin Bühlerlerin Evine Taşınması Bir gün İşçi Derneği'ne Konstanz Eğitim Yüksek Okulu'nda profesör olan ve altı yıl Afrika'da Evangelist kolejin görevlendirmesiyle çalışmış olan Hans Bühler gelir. Hans İbrahim'e yeni bir ev yaptığını, evin kendilerine çok büyük geldiğini ve ülkesindeki yabancı düşmanlığına karşı tavır almak amacıyla dairelerinden birini çok çocuğu olan bir Türk aileye kiralamak istediklerini söyler. Hans'la Hildegard'ın çocukları büyümüş ve evden ayrılmışlardır. Bahçeli olan ve enerji ihtiyacını güneş panellerinden sağlayan evlerine yeni bir aile aramaktadırlar. Kiranın oldukça uygun ve evin oldukça güzel olduğunu gören İbrahim'le Gönül daireyi tutarlar. Hildegard onlara çevreyi gezdirir ve Gönül de Hildegard'a Türkçe öğretir. Mamak Askerî Cezaevi'nde satranç öğrenmiş olan İbrahim Hans'ı her oyunda yener. Aralarında samimi bir dostluk ilişkisi gelişir.

Temalar

Dostluk “*Hans Hocagil* adlı hikâyede Hans Hoca'nın yabancı dostluğu, Almanlara tepkisi, kiracılarıyla oynadığı satranç oyunu anlatılır: Hans Bühler üniversitede profesördür. Çok çocuklu bir Türk ailesini kiracı almak ister. Bu davranışı yabancılara düşman olan Almanlara karşı bir tepkidir. İbrahim ile Gönül Hans Hoca'ya kiracı olur. İbrahim ile Gönül çok uyanık insanlardır. Antalyalı Hakan, İbrahim, Hans üçü de aynı binada kalmaktadır. Yazar İbrahim ile daha önce tanışmaktadır. Onların misafiri olur. Hans İbrahim'e satranç öğrettiğini zannetmektedir. İbrahim cezaevinde satranç oynamayı öğrenmişti, sürekli Hans'ı yenmektedir. Hans sürekli olarak hangi sistemle oynadığını sorar. İbrahim de kendisinin öğrettiği sistemle oynadığını söyler” (Yanardağ 2005, 196).

ALSUM KÖYÜ

Kişiler

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Frank Baier Anlatıcının elektronik mühendisliği mezunu olan fakat hayatını müzik yaparak kazanan bir arkadaşısıdır.

Birne Klaus Alsum köyünden olan karakter, Thyssen'in köyü ele geçirme girişimine karşı direnir.

Diğer anlatı kişileri: Mirza, Mecide vd.

Detaylı Olay Örgüsü

Anlatıcının Alsum Köyünü Duyması Alsumer Caddesi'ndeki Alsumer adının "Alsum'a giden" anlamına geldiğini bilen anlatıcı, bu konuda bilgi almaya çalıştığı hiçbir Almandan köye ne olduğuna ve onun geçmişine dair hiçbir şey öğrenememiştir. Thyssen demir-çelik firmasının arkasında bulunan Marxloh'taki Kültür Merkezi'ne gittiklerinde sürekli bu caddeden geçer ve köyün akıbetini merak eder.

Anlatıcının Alsum Köyünün Tarihini Öğrenmesi Bir gün Baykurt, Frank Baier adlı elektronik mühendisi olan fakat müzisyenlik yaparak hayatını kazanan arkadaşından köyün tarihini öğrenir. Alsum köyü, insanların ve tabiatının güzelliğiyle nam salmıştır. Evlerin pencerelerinde daime çiçek yetiştirilir ve sarışın oğlanların sarışın kızların peşinden koştuğu mutlu bir köydür. Fakat II. Dünya Savaşı'ndan önce August Thyssen Hitler'in de desteğiyle köye demir-çelik fabrikası kurmuş ve yerel halk toprağından zorla çıkarılmıştır. Thyssen'e karşı direnen tek kişi olan Birne Klaus da, hakkında çıkarılan deli raporu nedeniyle hastaneye kapatılmıştır. Kurulan fabrikayla birlikte Thyssen dünya savaşı boyunca Naziler lehine ciddi yararlıklar göstermiştir. Anlatıcı Alsum köyünün başına gelenleri her dostuna anlatır. Mirza'yla Mecide çifti Alsum'un öyküsünü gözyaşları içinde dinler. Zira son yıllarda Türkiye'de terör bahane edilerek üç bin kadar köy boşaltılmıştır. Daha sonra hükümet köylüleri köyelerine geri döndürmeye karar vermişse de artık çok geçtir. Anlatıcı Faşizme karşı yorulmadan ve usanmadan mücadele edilmesi gerektiğini düşünür.

Temalar

Güç Her dönemde toplumlarda kendi gücünü arttırmak ve meşruiyetini herkese kabul ettirmek için kendi halkına karşı güç kullanan hükümetler ortaya çıkmaktadır. Thyssen demir-çelik fabrikasının sahibi, II. Dünya Savaşı'nı fırsata çevirerek Hitler'le yakın ilişkiler kurmuş ve barışın, mutluluğun simgelerinden biri haline gelmiş Alsum köyünü fabrika dumanıyla kaplanmış yaşanmaz bir yer haline getirir. Buna benzer olaylar Türkiye'nin toplumsal tarihinde de görülmektedir. Türkiye'de dönemin mevcut hükümeti terör olaylarını bahane göstererek Doğu bölgelerindeki birçok köyü boşaltmıştır. Fakat bunun bir çözüm olmadığını fark eden hükümet yıllar sonra bu kararından geri adım atsa da artık çok geçtir.

TELLİ YOL

Detaylı Olay Örgüsü

Şerafettin'in Türkiye-Almanya Arasında Gidip Gelmesi Annesiyle babası Almanya'ya gitmiş olan Şerafettin, köyde yaşayan amcası ve yengesinde kalmaktadır. Körsüleymanlı köyünden olan aile üyeleri Nurhak'taki Başyurt Yaylası'nı çok sever. Oradaki ağaçlar, kuşlar ve bin bir renkteki bitkiler Şerafettin'in özgür ve mutlu hissetmesini sağlamaktadır. Bir süre sonra Almanya'daki ailesinin yanına gitmiş olan Şerafettin hiç arkadaşı olmamasından dolayı yalnızlık çekmektedir. Bundan dolayı Remscheid'daki amcasını ziyaret etmeyi çok sever. Zira ailesiyle birlikte yaşadığı semtte hiç arkadaşı kalmamış ve Remscheid'daki kuzenleri ve arkadaşlarıyla hoş vakit geçirmektedir. Aynı zamanda Şerafettin Remscheid'daki ağaçlıklı yoldan arabayla geçmeyi çok sever. Annesiyle birlikte oraya "Telli Yol" adını vermişlerdir.

Şerafettin'in Paramparça Edilmiş Çocukluğu Defalarca Türkiye-Almanya arasında mekik dokumuş olan Şerafettin, daha iyi bir lise eğitimi alabilmesi için Malatya'ya gönderildiğinde Michael adlı bir Hristiyan aracılığıyla din değiştirmiştir. Annesi Kiraz Ana, Telli Yol'dan her geçişinde oğlunu gözyaşları içinde hatırlar. Yaz tatilinde onu mutlu etmek amacıyla defalarca o yoldan geçtikleri günleri hatırlar. Yıllar sonra anlatıcı Şerafettin'le Üniversite Öğrenci Birliği'nin bir toplantısında tanışır ve Şerafettin Baykurt'a Almanya'nın çocukluğunu paramparça etmiş olduğunu söyler.

Temalar

Kimlik "Telli Yol'da Şerafettin'in hikâyesi anlatılır. Şerafettin ağaçlık bir yola Telli Yol adını vermiştir. Şerafettin'in çocukluğu parçalandığı için fazla arkadaşı olmamıştır. Liseyi okumak için Malatya'ya gönderilir. Dönüşte bir Almanla arkadaş olur, onunla gezip, dolaşır. Üniversite Birliği'nde

görev alır. Yazar Şerafettin'le birlikte Telli Yolu görmeye giderler” (Yanardağ 2005, 146). Çocukluk ve gençlik yıllarında sürekli olarak Almanya'ya gidip gelmiş olan Şerafettin çocukluğunu doyasıya yaşayamamış ve bundan dolayı içe kapanmıştır.

Kişiler

Şerafettin (Asosyal/Duygusal) Anlatının başkarakteri Körsüleymanlı köyündendir. Her ne kadar Almanya'ya yerleşmiş ailesinin yanına gidip gelse de eğitiminin büyük bölümüne Malatya'da devam etmiştir. İki ülke arasında kalmışlığından dolayı yaşadığı kimlik ve kişilik parçalanmasına ve yaşadığı yalnızlığa değinilir. Gittiği hiçbir yerde sürekli olarak kalamamış olan ve bundan dolayı kalıcı arkadaşlıklar kuramamış olan Şerafettin'in çocukluğu parçalara ayrılmıştır.

Mutsuz “Kevgir gibi delik deşik ettiler ruhunu. Varsın yurttan okusun diye yatılı okula verdiler. Birinde yapamadı, öbürüne verdiler. Hiçbirinde güler yüz, tatlı dil bulmadı. Şerafettin'in çocukluğu efin tufan oldu” (Baykurt 2020, 154).

Sıcakkanlı “Remscheide gidelim baba! Orada amcamgil var! Çocukları var! Arkadaşlık ederim, oynarız” dedi” (Baykurt 2020, 155).

Duyarlı “Kiraz Ana, “Oğlumun Telli Yol'undan mı geldiniz?” diye sordu çelibasınının karısıyla kucaklaşırken” (Baykurt 2020, 157).

Sitemkâr “Bu Almanya benim çocukluğumu parça parça etti!” diye anlattı. Konuşup sözleşip bir gün de Almanların A-46 dediği yoldan Remscheid'e gittik. O gerçekten güzel yolu ben de gördüm: Telli Yol'u...” (Baykurt 2020, 158).

Anlatıcı Yazarı temsil etmektedir ve onun sözcülüğünü yapar. Dış-öyküsel ve ben-öyküsel anlatıcıdır.

Anlatının diğer kişileri: Zeliha; Şerafettin'in ablası, İbrahim; Şerafettin'in babası, Kiraz Ana; Şerafettin'in annesi, Alman Martin, Kürt Mehmet, Mustafa; Şerafettin'in amcası, Michael; Şerafettin'in Alman arkadaşı vd.

Kaynakça

Baykurt, Fakir. *Telli Yol*. İstanbul: Literatür Yayınları, 2020.

Yanardağ, Mehmet Fetih. *Fakir Baykurt'un Hikaye ve Romanlarının Tema ve Yapısı Üzerine Bir İnceleme*. Doktora Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya: İnönü Üniversitesi, 2005.

Yanardağ, Mehmet Fetih. «*Fakir Baykurt'un Hikayelerinde Tema.*» Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2007: 227-263.